

Formanden: Lovforslaget vil nu blive tilstillet statsministeren.

Forslag til lov om ændring af visse regler om opkrævning m. v. af skatter og afgifter af fast ejendom

vedtoges enstemmigt med 148 stemmer.

Formanden: Lovforslaget vil nu blive tilstillet statsministeren.

Forslag til lov om ændring af lov om beskættning til kommunerne af faste ejendomme
vedtoges med 105 stemmer mod 9; 34 medlemmer tilkendegav, at de hverken stemte for eller imod.

Formanden: Lovforslaget vil nu blive tilstillet statsministeren.

Forslag til lov om den amtskommunale beskatning

vedtoges enstemmigt med 114 stemmer; 34 medlemmer tilkendegav, at de hverken stemte for eller imod.

Formanden: Lovforslaget vil nu blive tilstillet statsministeren.

Den næste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om ændring af reguleringstidspunktet for arbejdsløshedsunderstøttelse i 1966.

(Lovforslaget (nr. 106) findes i tillæg A. sp. 1249, fremsættelsen i tidenden sp. 2880).

Formanden: Sammen med denne sag foretages den følgende sag på dagsordenen, nemlig:

Første behandling af forslag til lov om ændringer i lov om arbejdsanvisning og arbejdsløshedsforsikring m. v. (Vedrørende forhøjelse af ydelser m. v.) [af Chr. Madsen m. fl.]

(Lovforslaget (nr. 88) findes i tillæg A. sp. 1071, fremsættelsen i tidenden sp. 2021).

Lovforslagene sattes til forhandling.

Arbejdsministeren (Erling Dinesen): Det var egentlig med stor interesse, jeg gav mig

i gang med at sætte mig ind i det lovforslag om ændring af arbejdsløshedsloven, som hr. Chr. Madsen m. fl. har fremsat. Som jeg tidligere har givet udtryk for her i tinget, er det min opfattelse, at loven på flere punkter trænger til en ansigtsløftning, og det var jo dog på forhånd at vente, at man i et forslag fra hr. Chr. Madsen kunne finde en god inspiration. Men jeg må sige, at det foreliggende forslag i den henseende blev mig en stor skuffelse, for de principper, der synes nedlagt i forslaget, forekommer mig på afgørende punkter uantagelige, hvortil kommer, at forslaget i teknisk henseende ikke er særlig godt — for at sige det mildt.

Jeg skal i det følgende holde mig til principperne, men må dog forbeholde mig at nævne nogle tal, som umiddelbart kan synes at tilhøre enkelthederne, men som dog er nødvendige for at illustrere princippernes virkninger.

Efter forslaget skal dagpengeunderstøttelsen sættes væsentligt op, således at man vel kan sige, at forslaget fastslår et princip om erstatning for tabt arbejdsfortjeneste. Dette sidste er mig ingenlunde fremmed, men den måde, forslaget i øvrigt er udformet på, har meget væsentlige mangler. Dagpengene skal efter forslaget udgøre 90 pct. af den gennemsnitlige indtægt i faget. Der skal altså, forstår jeg, for hver anerkendt arbejdsløshedskasse fastsættes en understøttelsessats, altså for den enkelte kasse. Jeg vil gerne sige, at ved vurderingen heraf må man være opmærksom på, at efter forslaget skal den hidtidige individuelle begrænsning af understøttelsens størrelse, de såkaldte $\frac{2}{3}$ - og $\frac{4}{5}$ -grænser bortfalde. Da dagpengene som nævnt skal fastsættes efter et gennemsnit af lønnen i faget og så højt som 90 pct. af dette gennemsnit, er det klart, at man i et stort antal tilfælde ville komme til, at understøttelsen eller erstatningen ville overstige det, der skulle erstattes, nemlig den hidtidige arbejdsfortjeneste, og selv ikke hr. Chr. Madsen vil vist påstå, at noget sådant er rimeligt.

Dagpengene på 90 pct. skal efter forslaget udbetales i 300 dage, en såkaldt tilvænningsperiode, og derefter nedsættes til 70 pct. af gennemsnitslønnen. Men til disse dagpenge på 70 pct. skal lægges $\frac{1}{25}$ af forsorgslovens månedlige normalbidrag pr. hjemmeværende barn, 5 kr. 20 øre pr. dag. Jeg tror

[Arbejdsministeren.]

ikke, at hr. Chr. Madsen har været opmærksom på, at den jord- og betonarbejder, han har brugt som eksempel i lovforslagets bemærkninger, herved ville få mere end 90 pct. i understøttelse, hvis der i hjemmet er mere end 2 børn.

De hidtidige arbejdsbetingelser, kravet om 26, 39 eller 52 ugers arbejde i de sidste 3, 4 eller 5 år som betingelse for ret til understøttelse, udgår efter forslaget. Til gengæld skal retten til 90 pct.s understøttelsen være betinget af, at vedkommende har haft arbejde i 300 dage i 2 år. Det er imidlertid ikke klart, om der hermed menes i de sidste 2 år. Hvis dette er tilfældet, vil forslaget, der er affattet således, at 70 pct.s understøttelse kun kan udbetales, efter at der til den ledige har været udbetalt 90 pct.s understøttelse i 300 dage, få den virkning, at adgangen til understøttelse i visse tilfælde bliver meget snævrere end efter den gældende lov. Det kan nemlig meget vel være sådan, at betingelserne om 300 arbejdsdage ikke er til stede ved ophøret af et kortvarigt arbejde efter en længere ledighed, og så er den ledige hverken berettiget til 90 pct.s eller 70 pct.s undersøttelse. Det er selvfølgelig muligt, at denne konsekvens er tilsigtet, men det er vel ikke på forhånd troligt.

Efter forslaget bortfalder huslejhjælp, brændselhjælp og juleunderstøttelse. Det er et forslag, som ikke blot af administrative grunde kan have min sympati. Det samme gælder forslaget om bortfald af reglerne om karensdage, i hvert fald de normale 3 karensdage, og når det ikke tidligere har kunnet lykkes at få sløjfet dem, er det vel navnlig økonomiske hensyn, der har stillet sig i vejen.

Om den foreslåede regulering af dagpengene 2 gange årligt vil jeg gerne sige, at efter den gældende lov kommer reguleringen temmelig sent, efter at den lønændring, som er grundlaget for dagpengereguleringen, har vist sig. Jeg vil gerne videre sige, at til dels i konsekvens heraf, men i øvrigt

navnlig under hensyn til, at den ret strenge vinter, som vi har fået i år, og som sætter en betydelig del af særlig bygge- og anlægsvirksomheden i stå med større ledighed og længere ledighedsperioder til følge, har regeringen fremsat lovforslag om, at de ændringer af arbejdsløshedslovens satser, som ellers skulle træde i kraft 1. april 1966, fremskyndes, så de får virkning allerede fra 1. februar i år.

Men lad mig gå tilbage til det foreliggende lovforslag fra socialistisk folkeparti. Efter dette skal udgifterne til understøttelse afholdes efter regler, som det vist ikke er for stærkt at kalde lidt besynderlige. Staten og kommunerne skal i fællesskab efter lovforslaget refundere hver kasse 55 pct. af dens udgifter, og arbejdsgiverne skal afholde 30 pct., således at der, i hvert fald efter lovforslagets bemærkninger, skulle være 15 pct. tilbage, som afholdes af kasserne d. v. s. af de arbejdsløshedsforsikrede medlemmer.

Det kunne sådan set lyde enkelt nok, men hvad skal man nu tro, når det efter lovforslaget faktisk bliver sådan, at arbejdsgiverne skal indbetale de 30 pct. til statskassen til nedbringelse af dennes udgifter? Der er nu nok bare tale om en lapsus fra forslagsstillernes side, men jeg vil dog gerne gøre opmærksom på, at selv med en forstående fortolkning af hensigterne med forslaget bliver der for kommunernes vedkommende tale om en overordentlig kraftig stigning af udgifterne.

Hvordan lovforslaget nu end skal forstås på dette punkt — og foreløbig ligger dette altså ret uklart — mener jeg at kunne se, at tanken med forslaget er, at kasserne ved hjælp af medlemsbidraget og af kassernes renteindtægter skal bære 15 pct. af understøttelsesudgifterne.

Jeg har ladet foretage en beregning af, hvad dette ville betyde i et år med en ledighed som i 1964-65, der havde et ledighedsgennemsnit på 1,9 pct. Hvis man i dette år brugte de nugældende satser, dem fra 1. april 1965, blev de samlede understøttelses-

[Arbejdsministeren.]

udgifter på ca. 128 mill. kr., medens udgifterne ville blive på ca. 250 mill. kr. efter lovforslagets system. Det er jo en ganske betydelig udgiftsstigning. I et år med den nævnte ledighed ville arbejdsgivernes bidrag udgøre 62 kr. 50 øre pr. helårsarbejder, imod nu 45 kr., for landbrug, skovbrug og fiskeri dog kun 9 kr. I et år med en ledighed på 3,3 pct. som den, vi havde i 1963-64, altså også en relativt lav ledighed, ville arbejdsgiverbidraget udgøre godt 100 kr. pr. helårsarbejder.

Af de 250 mill. kr. skulle kasserne bære 15 pct. eller 37,5 mill. kr., men da kasserne efter de seneste regnskabsoplysninger har renteindtægter og andre indtægter på 32,5 mill. kr., ville det beløb, der skulle betales i kontingent, beløbe sig til ca. 5 mill. kr. eller et kontingent pr. medlem på 6 kr. om året eller 50 øre pr. måned. En ordning, der giver et sådant kontingent, synes jeg ikke er særlig realistisk.

Men hertil kommer, at en regel om, at kasserne, altså medlemmerne, skal betale en fast procentvis andel af understøttelsesudgifterne uanset ledighedens størrelse, må siges at være et oplagt principielt tilbageskridt i forhold til den nu gældende ordning, hvor hver kasse får tilskud fra det offentlige til dagpengeudgifterne med en procentdel, der er stigende med stigende ledighed i arbejdsløsheds-kassen.

Denne ordning var jo, skønt den administrativt er noget besværlig, netop det virkelige fremskridt i arbejdsløshedsforsikrings-systemet, som blev gennemført i 1958. Lovforslagets konsekvenser på dette punkt illustreres ganske godt af, at det nævnte kontingent pr. medlem på 6 kr. årligt i et år med en ledighed på 1,9 pct. ville stige til ca. 41 kr. i et år med en ledighed som i 1963-64, altså knap en 7-dobling af kontingentet ved en ledighedsforøgelse til mindre end det dobbelte.

Det sidste punkt i lovforslaget, jeg skal beskæftige mig med her, er fastsættelsen af, hvad medlemmerne af de enkelte kasser skal betale i kontingent.

Først må jeg lige pege på, at det ikke er rigtigt, når det i bemærkningerne er anført, at der er tale om en konsekvensændring, når man foreslår ophævelse af bestemmelsen om, at en kasses administrationsudgifter

ikke kan afholdes af de almindelige medlemsbidrag. Efter forslaget's ordlyd skal der ikke ydes offentlige tilskud til kassernes administrationsudgifter, og det medlemsbidrag, der tales om i forslaget, vedrører kun understøttelsesudgifterne. Hvordan tænkes så administrationsudgifterne afholdt? Det har vi ikke fået noget at vide om i forslaget.

Dernæst: efter lovforslaget skal der fælles for arbejdsløsheds-kasserne fastsættes et årligt medlemsbidrag, som i forbindelse med tilskuddene samt kassernes eventuelle andre indtægter er tilstrækkeligt til, at der kan ydes medlemmerne den fastsatte understøttelse. Dette bidrag må dog ikke overstige 15 pct. af en kasses udgifter.

Tanken om, at der skal fastsættes et for alle kasser fælles kontingent, kan måske lyde besnærende — jeg siger udtrykkeligt „måske“, for man kunne jo da meget vel tænke sig et kontingent, der varierer efter, hvor stor en erstatning der er sikret medlemmet. Men jeg savner enhver oplysning om, hvordan dette fælles kontingent skal dække de enkelte kassers kontingentbehov. En kasse med høj ledighed får jo ikke med et fælles kontingent nok ind fra sine medlemmer, medens en kasse med lav ledighed får for meget ind. Hvis det fælles kontingent, der tales om, tænkes fordelt til de enkelte kasser efter disses behov under hensyn til forskel i ledigheds- og dagpenge-niveau, skulle man dog tro, at der i forslaget, som jo opretholder den nuværende ordning med selvstyrende kasser, havde været bære en antydning af, hvordan fordelingen nærmere skulle ske; men det findes der ikke ét ord om. Og hvad tænker man sig så egentlig med det fælles kontingent? Det har vi heller ikke fået nærmere besked om.

Hertil kommer, at bestemmelsen om, at medlemsbidraget højst må udgøre 15 pct. af den enkelte kasses udgifter, betyder — det kan man se ved simpel regning — at der ikke vil kunne opkræves et medlemsbidrag, som skaber balance i regnskabet for samtlige kasser.

Med hensyn til de principper, lovforslaget bygger på, må jeg sige, at jeg på flere og væsentlige punkter må tage afstand fra det, og det bør efter min opfattelse ikke gennemføres.

Jeg vil i øvrigt gerne føje til, at der af arbejdsministeriet er nedsat et udvalg, hvis

[Arbejdsministeren.]

opgave det er at tage stilling til en række principielle spørgsmål af stor rækkevidde for arbejdsløshedsforsikringen, således spørgsmålene om forholdet mellem løn og forsikringsydelse, om begrænsningerne i adgangen til at få ydelser fra forsikringen, om karenstage, om forsikringens finansiering, om hensigtsmæssigheden af forsikringens nuværende struktur og om de forskellige lønmodtagergruppers uensartede bidrag til forsikringen.

På denne baggrund finder jeg det ikke hensigtsmæssigt, om man på grundlag af det foreliggende utilfredsstillende forslag her i tinget ville give sig i kast med principdiskussioner, førend det nævnte sagkyndige udvalg har afsluttet sine overvejelser af de så temmelig indviklede problemer, der er at tage stilling til på dette område.

Under alle omstændigheder mener jeg, at det lovforslag, som er fremsat af hr. Chr. Madsen m. fl., er aldeles uanvendeligt som grundlag for en revision af arbejdsløshedslovgivningen.

Bladt: Jeg takker arbejdsministeren for det fremsatte lovforslag om ændring af reguleringstidspunktet for arbejdsløshedsunderstøttelse i 1966, et forslag, som jeg finder velbegrundet.

Ved arbejdsløshedslovens revision i 1962 blev der gennemført ændrede regler for beregning af dagpengesatserne og børnetillæg, idet disse satser fremtidig skulle beregnes pr. 1. april efter lønudviklingen i det foregående april kvartal, medens regulering af huslejehjælp og brændselshjælp sker efter detailpristallets indeks for bolig, brændsel og belysning i januar måned. Efter gældende lov skulle reguleringen således komme den 1. april.

Det foreliggende lovforslag går ud på, at der gives de enkelte arbejdsløsheds-kasser adgang til, at reguleringstidspunktet rykkes frem til 1. februar. Der har i 1965 været så at sige fuld beskæftigelse, og den gennemsnitlige arbejdsløshedsprocent for hele året har været lavere end nogen sinde tidligere; men når dette er sagt, må det tilføjes, at den omstændighed, at hårdt vintervej satte ind allerede i første halvdel af november måned, medførte, at en stor del bygge- og anlægsarbejder måtte indstilles, hvorved mange tusinder blev kastet ud i

arbejdsløshed, og mange har på nuværende tidspunkt en ubrudt arbejdsløshedsperiode på 2-3 måneder og måske længere. De, der er hårdest ramt, er særlig de ikke-faglærte under Dansk Arbejdsmands- og Specialarbejder Forbund, som nu er oppe på en ledighedsprocent på omkring 14.

Som det fremgår af ministerens fremsættelse og af bemærkningerne til lovforslaget, havde regeringen i december måned truffet dispositioner til igangsættelse af en del anlægsarbejder i visse områder af landet, men på grund af vinteren er disse arbejder ikke kommet i gang, og situationen er da den, at vi nu har en arbejdsløshed af et omfang, som vi ikke har oplevet i adskillige år. Vi håber naturligvis, at den konstaterede arbejdsløshed er af forbigående karakter.

Jeg skal ikke trække tiden ud med en nærmere redegørelse for de nye satser for dagpengene for de forskellige grupper af forsikrede, men henviser til lovforslagets bemærkninger, hvor disse tal er anført, og hvor der også er gjort nærmere rede for huslejehjælpen og brændselshjælpen. Jeg finder, det er helt i orden, at husleje- og brændselshjælpen som anført i lovforslaget kan udbetales med de regulerede beløb også for de dage i perioden, der er afkontrolleret før 1. februar.

Den samlede forhøjelse af den ugentlige understøttelse for en forsørger med 2 børn vil efter det oplyste andrage ca. 25 kr. eller ca. 10 pct. Det er ikke for meget, men dog en værdifuld håndsrækning til dem, der er ramt.

Jeg kan på mit partis vegne anbefale lovforslaget til en velvillig og til en hurtig behandling.

Vedrørende det lovforslag, der er fremsat af socialistisk folkeparti, kan jeg sige, at mit parti ikke kan medvirke til dets gennemførelse. Jeg kan helt tilslutte mig de meget udførlige bemærkninger, ministeren har gjort til dette forslag. Jeg vil kun sige, at jeg er ikke uenig i det synspunkt, at arbejdsløshedsloven trænger til en revision, og at arbejdsløshedsunderstøttelsen fremtidig i højere grad bør have karakter af erstatning for tabt arbejdsindtægt, og det er jo noget, vi har drøftet før. Jeg mener, det er uheldigt at komme med et lovforslag, som indeholder en række principielle ændringer, på et tidspunkt, hvor der sidder et udvalg, som ar-

[Bladt.]

bejder med disse problemer med henblik på en revision af hele vor arbejdsløshedslovgivning. Men jeg vil benytte lejligheden til at give udtryk for det ønske, at det udvalg, der arbejder med disse problemer, snarest må kunne afslutte arbejdet, således at der her i folketinget kan blive fremsat lovforslag om en revision af arbejdsløshedsloven.

Søren Andersen: Vi behandler to lovforslag her, et fra regeringen og et fra socialistisk folkeparti.

Regeringsforslaget går ud på at fremrykke reguleringen af dagpengesatser, børnetillæg og huslejhjælp m. m. fra 1. april, hvor den normalt skulle finde sted, til 1. februar. Vi oplever i denne lange vinter en ikke ubetydelig ledighed, ikke mindst blandt arbejdsmændene og ikke mindst i Nordjylland. Jeg kan derfor godt tage regeringens motivering for lovforslaget. Man har forsøgt at give mulighed for at sætte offentlige arbejder i gang noget tidligere, men det har ret naturligt ikke kunnet lykkes, og derfor kan jeg gå ind for det fremsatte regeringsforslag.

Selv om det foreliggende lovforslag er selvstændigt — og det er jeg tilfreds med — for det fastslår jo, at det, der sker her, kun er gældende i år, er det jo sådan, at det skaber ændringer også i den bestående lov om arbejdsanvisning og arbejdsforsikring. Derfor tillader jeg mig her at gentage et spørgsmål, som jeg tidligere har stillet til arbejdsministeren: kan vi snart vente et forslag om modernisering af vor forældede arbejdsanvisning? Sidst jeg stillede spørgsmålet var for et par år siden, da der lige netop var afgivet en betænkning fra et embedsmandsudvalg, som var gået ind for et rationelt opbygget system af offentlig arbejdsanvisning til afløsning af den nuværende jungle af de mange arbejdsløshedskassers anvisning suppleret med amtsarbejdsanvisningen. Jeg fik dengang det svar, at der var nedsat eller skulle ned sættes et udvalg til endnu en gang at gennemgå problemerne. Der er nu gået 2 år, jeg har ikke set noget til noget lovinitiativ, og derfor vil jeg som sagt gerne have besked.

Jeg tror, de fleste i dag klart kan se, at den nuværende arbejdsanvisning ikke er tilstrækkelig effektiv i en tid, hvor struk-

turændringer — vi kan næsten bruge flertal — følger hinanden i mekaniseringens, rationaliseringens, automatiseringens kølvand, ja, også følger med ændrede forbrugsvaner. Det giver risiko for ledighed i forbindelse med stillingsskifter, og det er et problem, der ikke alene er slemt for den enkelte, men også giver tab for erhvervslivet. Vi har brug for et hurtigt og effektivt virkende organ, der bedst muligt og hurtigst muligt giver den rette service såvel for den arbejdsøgende som for erhvervene, så den arbejdsøgende får den rigtige plads, og erhvervene får den rigtige arbejdskraft.

Da sociallovskommissionen nedsattes, blev vi mindet om, at den naturligvis ikke måtte være en sovepude, så der ikke skete reformer. Det har vi i allerhøjeste grad både godkendt og efterlevet, og jeg vil henstille til ministeren, at det samme må være tilfældet på dette område. Jeg synes, man har ventet længe, og derfor stiller jeg spørgsmålet: hvad er der sket? Kan man snart vente et lovinitiativ på nævnte område?

Jeg kan altså gå ind for en hurtig og velvillig behandling af regeringsforslaget.

Med hensyn til lovforslaget fra socialistisk folkeparti kan man ikke sige, at det ikke rummer nye tanker. Derimod kan man nok antyde, at der er mange ting i det, som trænger til en nøjere vurdering og måske var bedre egnet som indlæg i sociallovskommissionen til klaring af arbejdsløshedsforsikringens placering. Vi må fra vort partis side derfor gå imod dette lovforslag.

Asger Jensen: Jeg kan tiltræde det af arbejdsministeren fremsatte lovforslag.

Jeg forstod på den ærede socialdemokratiske ordfører, at han var godt tilfreds med ydelserne og heller ikke havde betænkeligheder ved, hvordan indtægterne skulle skaffes. De skal skaffes dels ved bevilling af statskassen, dels ved at medlemmerne af arbejdsløshedskasserne selv må yde mere. Jeg går ud fra, at medlemmerne er villige til dette, og det kan derfor være rimeligt, at statskassen i dette tilfælde yder sit bidrag. Men vi må her i det høje ting i høj grad tænke på, at der er nogen, der skal betale, når vi bevilger.

Jeg forstod på arbejdsministerens bemærkninger, at han ikke just roste det lovforslag, som det ærede medlem hr. Chr. Madsen

[Asgar Jensen.]

og andre har fremsat. Jeg har heller ikke tænkt på at gå ind i en egentlig diskussion om det, men jeg må dog sige, at der er ting i forslaget, som peger på, at spørgsmålet om en strukturændring af arbejdsløsheds-kasserne, som vi fra konservativ side ofte har rejst, er et problem, man ikke uden videre kan afvise. Det er fra mange sider sagt, at der her er noget, som trænger til at blive rettet. Jeg synes, det er rigtigt, at der arbejdes videre med disse problemer, så vi når frem til en sådan strukturændring af arbejdsløsheds-kasserne, at de kommer til at svare til den tid, vi lever i.

Skytte: Mit partis ordfører sidder fast i sneen ét eller andet sted i Jylland, og jeg skal derfor på hans vegne fremsætte et par bemærkninger om de to lovforslag, vi behandler.

Vi er jo i den heldige situation, at vi kan drøfte disse forslag på baggrund af en god beskæftigelse, hvorfor de problemer, der trænger sig stærkest på, vedrører den periodiske ledighed forårsaget først og fremmest af vinteren.

Det radikale venstre ønsker stadig at medvirke til, at Danmark kan være et samfund, hvor alle er i arbejde. Det er både menneskeligt og produktionsmæssigt afgørende, at der er brug for at udnytte den enkeltes evner og anlæg, at han ikke føler sig overflødig, og at samfundet kan nyttiggøre de arbejdsmuligheder, der findes i praktisk talt alle.

Vi er tilhængere af, at der, hvis der alligevel bliver ledighed i forhåbentlig korte perioder, ydes et vederlag til de arbejdsløshedsramte, og jeg vil tilføje, at jeg mener, der er en del at rette her, hvorfor jeg imødeser, at det udvalg, der er nedsat vedrørende disse problemer, snarest muligt gør sig færdig, så vi kan få lejlighed til her i tinget at drøfte virkelige nyordninger inden for arbejdsløsheds-kassernes hele virkeområde, derunder også en almindelig forhøjelse af de takster, som i dag er gældende.

Jeg siger ikke dette for at give fremtidsløfter — man kan altid drøfte, hvordan disse forhøjelser skal fremskaffes — men jeg vil altså på forhånd sige, at mit parti ikke er uvilligt stemt, tværtimod er vi særdeles velvilligt indstillet og parat til en sådan

generel drøftelse også med det sigte at bedre vilkårene for dem, der er kommet ud i arbejdsløsheden. Det må jo være noget af det frygteligste, ikke mindst hvis det drejer sig om en langvarig periode.

Det lovforslag, der er fremsat af hr. Chr. Madsen, m. fl., indeholder også efter min opfattelse væsentlige ting. Det vidner om et godt forarbejde, og så vidt jeg kan skønne er der både forenklinger og forbedringer i forslaget. Begge dele kan lyde tiltalende, og vi vil ikke afvise, at der er fremskridt i det. Det kan godt være, at det på flere områder er for vidtgående, og i alle tilfælde er det jo rimeligt, at vi afventer betænkningen fra det af ministeren om-talte udvalg, så vi kan få en virkelig reorganisering inden for dette område, og jeg føler mig ikke sikker på, at hr. Chr. Madsens lovforslag er, må jeg sige det sådan, tilstrækkeligt til, at det kan danne grundlag herfor.

Hvad angår det af arbejdsministeren fremsatte lovforslag, finder jeg det i den foreliggende situation ganske rimeligt, at man foretager den foreslåede fremskyndelse af opreguleringen af satserne. Mit parti vil gerne medvirke hertil, og vi tilsiger dette lovforslag en hurtig — gerne en meget hurtig — behandling, så det snarest kan vedtages i dette ting.

Chr. Madsen: Det lovforslag fra arbejdsministeren, vi her har til behandling, betyder jo ikke en opregulering af noget som helst, men kun en fremskyndelse af den pristalsregulering, der efter loven skulle finde sted til 1. april. Der er som følge heraf ikke 1 kroners forbedring i det af arbejdsministeren fremsatte lovforslag.

Jeg har den mening, at vort lovforslag, som vi fremsatte i december måned, har været en medvirkende årsag til, at arbejdsministeren har fundet ud af, at han ved de pågæede forligsforhandlinger skulle have lov til at foreslå denne lille fremskyndelse af reguleringen for 1. april. Det er min personlige opfattelse. Jeg ved, at der har været meget uro rundt omkring i de forskellige afdelinger og på kontrollkontorerne i de områder, hvor arbejdsløsheden hersker mere end andre steder, og hvor man har forlangt højere understøttelser; jeg ved, at arbejdsministeren er blevet presset, og jeg ved

[Chr. Madsen.]

også, at arbejdsministeren har afgivet et løfte om, at han ville tale med regeringen om denne sag; det har han antagelig gjort og har så fået dette lille resultat ud af det.

Om det lovforslag, der er fremsat af socialistisk folkeparti, kan jeg sige, at arbejdsministeren levner det ikke ret meget fortjeneste; arbejdsministeren forsøger at gå ind i en diskussion om en lang række detaljer, som jeg dog ikke vil gå ret meget ind på, da jeg mener, at både fremsættelsen og bemærkningerne til lovforslaget nogenlunde klart og tydeligt fortæller, hvad det er, vi vil. Men grundprincippet i vort forslag til ændringer i arbejdsløshedsloven er jo, at der skal udbetales en højere understøttelse, og vi ønsker, at denne højere understøttelse skal udbetales på en anden måde end hidtil. Vi har i vort forslag gjort opmærksom på, at den arbejdsløshedslovgivning, vi har i dag, er blevet hængende i en lang række detaljer og bagateller fra arbejdsløshedsperioden i 30'erne. Alle de sociale foranstaltninger, kontrolforanstaltninger o. s. v., man dengang gennemførte, findes stadig væk i denne arbejdsløshedslovgivning, og vi ønsker meget af dette væk.

Vi ønsker altså en højere arbejdsløshedsunderstøttelse, og når vi skal diskutere en højere arbejdsløshedsunderstøttelse, ved arbejdsministeren udmærket godt, at der ikke er ret meget at raffe om, for de forskellige kongresser har jo næsten den ene efter den anden sagt: vi må have gennemført erstatning for tabt arbejdsfortjeneste. Nogle af kongresserne siger: vi vil endda have dette 30'ernes udtryk væk, vi vil ikke have udtrykket arbejdsløshedsunderstøttelse, vi vil have erstatning for tabt arbejdsfortjeneste.

Jeg tror også, arbejdsministeren må indrømme, at når man her i dette høje folketing gennemfører en økonomisk politik, der ret hurtigt efter, at lovene er vedtaget her i tinget, medfører arbejdsløshed — jeg tænker på kreditstramningen — så er det vel ikke mere end rimeligt, at man fra de menneskers side, der bliver arbejdsløse på grund af sådanne love, stiller et erstatningskrav. Det er det, der er gået igennem næsten alle faglige kongresser, og det er det, man til stadighed beskæftiger sig med inden for faglige organisationer: der må ydes erstatning for tabt arbejdsfortjeneste. Det er en af

de vigtigste ting i vort lovforslag, og den foreslåede erstatning for tabt arbejdsfortjeneste på 90 pct. mener vi kan være rimelig.

Denne erstatning må udbetales på en anden måde end hidtil. Der skal ikke være alle de forskellige skillelinjer, som der er i den nuværende arbejdsløshedslovgivning. Det må være sådan, at alle har krav på en sådan erstatning. Alle de forskellige tillæg, vi har slæbt med gennem mange, mange år i denne lov, må væk. Det er fortidige levninger, som slet ikke hører med til det, der er problemet: erstatning for tabt arbejdsfortjeneste. Bestemmelserne for, hvornår den skal udbetales, og hvor lang tid man kan få denne 90 pct.s dækning, er også klart og tydeligt angivet i lovforslaget; der skulle ikke være grund til nogen som helst tvivl herom.

Jeg havde regnet med, at arbejdsministeren også var kommet ind på, at der skulle noget mere kontrol til for at få disse 90 pct. udbetalt. Det gjorde han ikke, og deri ligger der måske en tavs erkendelse af, at de nuværende kontrolregler, selv når man sløjfer alle dem, vi ønsker sløjfet, er tilstrækkelige. Vi mener, at når man bevarer lovens § 10, stk. 4, har man kontrolregler nok, så er man fuldt inddækket for at kunne sikre sig, at de penge, der udbetales i arbejdsløshedsunderstøttelse, udbetales på en forsvarlig måde.

Jeg vil gøre et par bemærkninger til kontrolforanstaltningerne, som de virker i dag, altså § 10, stk. 4. Deri står der, at hvis et medlem har gået arbejdsløs i en længere periode, kan hans forhold tages op til nærmere overvejelse. I den anledning udsendes der cirkulærer og bestemmelser, og der udsendes også skemaer, som de forskellige arbejdsanvisningskontorer skal medvirke til at udfylde; arbejdsløsheds-kasserne skal også fremsende deres bemærkninger. Men for at få sin arbejdsløshedsunderstøttelse udbetalt, skal man altså ved disse undersøgelser besvare omkring 30 spørgsmål, der går over hele feltet med ægteskab og børneantal o. s. v.; så står der et par nedværdigende bestemmelser, og jeg vil gerne direkte spørge arbejdsministeren, om han ikke vil foranledige dem rettet. Der spørges, om medlemmet er sygt, og om der er nogen anledning til at drage invalidi-

[Chr. Madsen.]

tet ind i spørgsmålet. Så står der videre — og det er det, jeg gerne vil understrege —: Er medlemmet drikfældigt? Mangler medlemmet samarbejdsvilje med arbejdsledere eller kammerater? Er medlemmets faglige duelighed tilstrækkelig?

Det vil man altså have at en hvilken som helst tredjemand rundt omkring i landet skal stille som spørgsmål til en mand, der har gået arbejdsløs i 100 dage og derover. Der ligger en stor fare deri, at når den pågældende, som skal besvare spørgsmålet, om medlemmet er drikfældigt, er gal på det medlem, så kan han let skrive ja. Og spørgsmålet med hensyn til, om det pågældende medlem mangler samarbejdsvilje over for arbejdsleder og kammerater — er det et spørgsmål, som tredjemand overhovedet skal stille til nogen?

Jeg mener, det er nedværdigende, og jeg kan ikke lade være med at komme ind på den tankegang, at når man stiller sådanne nærgående spørgsmål til arbejdsløse, der skal have en i øjeblikket meget kummerlig understøttelse udbetalt, så var det da også rimeligt at stille samme nærgående spørgsmål til landbruget, der i dag får udbetalt understøttelse over statskassen, der er betydelig større end det, de arbejdsløse får. Der må da være en vis lighed. Man kan da ikke bare undersøge, om de arbejdsløse er drikfældige, og så lade være med at undersøge, om landbruget, der får understøttelse, er drikfældigt eller ikke drikfældigt. Jeg begriber ikke, at man fra ministeriets side kan sende sådanne spørgeskemaer vedrørende undersøgelse ud til de forskellige afdelinger.

Det var en lille ting, der irriterer mig personligt meget, men de kontrolbestemmelser, som der er tilbage i lovgivningen, efter at vi har slettet en hel del, er altså tilstrækkelige, når der skal udbetales understøttelse, og det er derfor, vi har foreslået strøget næsten alt, hvad der var af levn fra 30ernes tid.

Så har vi en anden grundtanke. Vi er ikke utilbøjelig til at gå ind for, at sammenlægningen af de forskellige arbejdsløshedskasser skal gennemføres. Vi er heller ikke utilbøjelige til at gå ind i en diskussion om, at der nu skal ske strukturændringer med hensyn til disse kasser, og vi vil meget

gerne have, at man så hurtigt som muligt gennemfører et fælles medlemskontingent for alle arbejdsløshedsforsikrede, for vi finder det i høj grad urimeligt, at nogle arbejdsløshedskasser kan klare sig med et kontingent på 50 øre eller deromkring og andre er oppe på 7 kr. Vi er heller ikke utilbøjelige til at diskutere andre strukturændringer, og disse forskellige ting er bl. a. noget af grundlaget for opbygningen af det arbejdsløshedsforsikringslovforslag, der foreligger nu.

Jeg ved ikke, om jeg har nævnt det, men et væsentligt grundlag er jo, at når der gennemføres arbejdsløshed ad politisk vej, så må der betales herfor. En anden ting er, at arbejdsgiverorganisationen og Arbejdsgiverforeningens formand jo har udtalt sig offentligt og sagt, at vi her i landet må have en gennemsnitlig arbejdsløshedsprocent på 3-4 eller deromkring, for at vi kan klare vore økonomiske problemer; hvis det virkelig er rigtigt, at det ligger sådan, så må disse arbejdsgivere og andre, der har den mening, jo betale det, det koster at have denne arbejdsløshedsarmé stående. Det kan da ikke være andet end et rimeligt krav. Det kan da ikke være noget, man kan kalde en opskruet politisk indstilling til disse problemer. Uanset hvem der her i landet ønsker en sådan reservearmé, ønsker, at der skal være så og så mange ledige, må man da simpelt hen indregne omkostningerne herved og give disse mennesker erstatning for deres tabte arbejdsfortjeneste.

Det er da ellers efterhånden ved at indgå i dansk økonomisk politik, at hvis man ikke kan få de flæskepriser, som verdensmarkedet angiver, så forlanger man erstatning herfor, og hvis man ikke kan få andre ting, som der er muligheder for i andre samfundsgrupper, så forlanger man ligeledes erstatning herfor. Det ser ud til, at man inden for arbejderbevægelsen endnu ikke har fundet ud af også at fremsætte disse krav, når forholdene udarter sig sådan, at det er de arbejdsløse, det går ud over.

Men jeg vil naturligvis anbefale vort fremsatte lovforslag, og jeg regner med, at vi kan få en udvalgsbehandling omkring de forskellige problemer. Jeg har allerede fået en indkaldelse til udvalgsmøde om det arbejdsløshedsunderstøttelseslovforslag, som er fremsat af arbejdsministeren, så man er altså ind-

[Chr. Madsen.]

stillet på, at dette lovforslag skal føres igennem ret hurtigt. Men jeg går ud fra, at man så kan arbejde videre med det af os fremsatte lovforslag om arbejdsløshedsunderstøttelse, og jeg går ud fra, at man også i udvalget kan få oplysninger om, hvordan det går med det andet udvalg, som arbejdsministeriet har nedsat. Jeg finder det i høj grad urimeligt, at dette udvalg, der vel nok har siddet i et par år, ikke har givet et eneste bogstav fra sig, ikke har meddelt noget som helst om, hvad det er man arbejder med. Tiden er i høj grad inde til, at vi får at se, hvad det udvalg vil. Tiden er i høj grad inde til at tage arbejdsløshedslovgivningen op til en meget alvorlig revision, sådan at der hurtigst muligt kan fås udbetalt højere understøttelse.

Efter vort lovforslag kan der udmærket udbetales højere understøttelser til 1. april i år. Alt afhænger af, hvad folketinget vil.

Bækgaard: Også de uafhængige beklager de medborgere, som intet arbejde har. Vi er fuldt ud klar over, at det i en vinterperiode af længere varighed som den, vi har nu, kan være ikke alene en hård økonomisk, men også en fysisk belastning for dem, der står uden arbejde. Derfor er vi forstående over for det lille lovforslag, som arbejdsministeren har fremsat, og som i det store og hele kun betyder, at reguleringstidspunktet rykkes 2 måneder frem. Nu har ordførerne før mig været inde på nogle forskellige betragtninger f. eks. angående arbejdsløsheds-kasser og arbejdsanvisningskontorer, og jeg kan tilslutte mig flere af disse bemærkninger. Vi er også interesseret i at være med til at behandle den udvalgsbetænkning, som ministeren bebudede ville komme om ikke så længe.

Om det af hr. Chr. Madsen m. fl. fremsatte lovforslag skal jeg kun sige, at i mit parti anser vi det for rigtigt, at det bedst kan drøftes sammen med den betænkning, der vil komme, og vi kan derfor ikke støtte lovforslaget.

Arbejdsministeren (Erling Dinesen): Jeg vil gerne sige tak til ordførerne for den villige tilslutning til mit lovforslag. Herudover vil jeg gerne understrege, for at der

ikke skal herske nogen som helst tvivl om det, at det både er regeringens og socialdemokratiets opfattelse, at man skal nå til en erstatning for tabt arbejdsfortjeneste fremover, som står i et mere rimeligt forhold til den faktiske arbejdsfortjeneste, end tilfældet er ved det system, vi har i dag. På den anden side mener jeg det ikke rimeligt hen over hovedet på et sagkyndigt udvalg, hvor arbejdsløsheds-kasserne er repræsenteret, at gå ind på principielle ændringer, når det netop er alle disse mange vigtige problemer, dette særlige sagkyndige udvalg i øjeblikket beskæftiger sig med.

Må jeg herudover komme med nogle bemærkninger til enkelte af ordførerne. Hr. Søren Andersen var inde på forskellige spørgsmål i forbindelse med arbejdsanvisningen og spurgte, om vi snart kunne vente et forslag til ændring af den „forældede“ arbejdsanvisning. Han føjede til, at den efter hans opfattelse ikke var tilstrækkelig effektiv. Jeg vil dog gerne gøre opmærksom på, at vi har været nøde på ledighedsprocenter på 0,2, 0,3, 0,4 og 0,5, og noget sådant kunne simpelt hen ikke ske, hvis vi havde en ineffektiv arbejdsanvisning her i landet. Jeg tror ikke, der på det danske arbejdsmarked har været tale om nogen større bevægelighed — det gælder for så vidt både fagligt og geografisk — end den, vi har oplevet igennem de senere år, og det hænger i meget høj grad sammen med den tekniske udvikling. Den uddannelse af ikke-faglærte, som i stigende omfang finder sted, den efteruddannelse af faglærte, som er sat i system nu, og mange andre forhold har medvirket til at sikre denne større bevægelighed og sikre en større effektivitet, når talen er om arbejdsanvisningen ud over landet.

Dermed være ikke sagt, at systemet ikke kan gøres bedre end det, vi har i dag, og vi er i arbejdsministeriet helt indstillet på at forbedre systemet så langt, som det er gørligt. Vi har iværksat en særlig uddannelse for arbejdsanvisningskontorenes personale, og vi har på anden måde søgt at sikre, at der bliver tale om en større effektivitet, fordi det simpelt hen er sådan, at den høje beskæftigelse stiller helt andre krav til arbejdsanvisningskontorerne og til arbejdsløsheds-kassernes anvisning, end der stilledes tidligere.

[Arbejdsministeren.]

Men når man mener, at vi skal trække disse specielle problemer ud til særbehandling, må jeg sige, at det vil være meget vanskeligt at skille arbejdsløshedsforsikringens og arbejdsanvisningens problemer ad. Det er ting, som hører naturligt sammen, og som man må vurdere i fællesskab og så vidt muligt — jeg tror, det er muligt — søge at finde en fælles løsning på. Som sagt er det også sådan, at det udvalg, som arbejder med disse ting, har taget de vigtigste spørgsmål vedrørende strukturen med i sin behandling. Jeg har presset meget på for at få arbejdet afsluttet i udvalget; men det er — det ved alle, der kender noget til dette område — et meget omfattende stof, man skal igennem, og man må vel søge at få den saglige behandling gennemført, selv om det tager lidt længere tid.

Hr. Asger Jensen var inde på spørgsmålet om, at en strukturændring af kasserne tiltrænges, og hr. Chr. Madsen var inde på det samme. Dette spørgsmål indgår netop i det kommissorium, som udvalget i øjeblikket arbejder efter. Jeg er ikke fremmed over for den tanke — det tror jeg heller ikke man er i arbejdsløshedskasserne — at der må ske visse strukturændringer.

Til hr. Chr. Madsen vil jeg sige, at jeg synes jo nok, det er at nedvurdere regeringens lovforslag lovlig meget, når han taler om, at der ikke er én kroners forbedring i dette lovforslag. Må jeg ikke minde hr. Chr. Madsen om, at han for vel et par måneder siden sammen med en delegation var oppe hos mig og bad om at få en uges ekstra understøttelse til de arbejdsløse i denne vinter inden 1. april. En sådan uges ekstra understøttelse ville koste omkring 5 mill. kr., for så vidt den skulle ydes på de vilkår, som man i lignende situationer for år tilbage har lagt til grund. Det forslag, jeg har fremsat her, betyder 9 mill. kr. mere til de arbejdsløse i februar og marts måned. Jeg synes derfor ikke, det er helt rimeligt her at fremstille det på den måde, at der ikke er tale om én kroners forbedring.

Hr. Chr. Madsen pegede videre på de udtalelser, som er vedtaget på kongresser og delegeretmøder. Jeg er bekendt med dem alle og vil da gerne sige, at Arbejdsløsheds-kassernes Samvirke, som jo netop repræsenterer alle de områder, hvorfra der er fremsat ønske om forbedringer på forskellige punkter, har rettet en henvendelse til mig, hvori man konkluderer, at man meget gerne så, at der skete denne forhøjelse af satserne fra 1. februar. Det, der er sket her, er altså i ganske og fuld overensstemmelse med de arbejdsløsheds-kasser, som hr. Chr. Madsen henviser til.

Vedrørende § 10, stk. 4, vil jeg gerne sige, at denne bestemmelse jo var ment som en særlig hjælp til arbejdsløse, der gennem længere tid havde gået ledige uden større mulighed for at sikre sig nyt arbejde, og for hvem det kunne være meget svært at komme tilbage til arbejdsmarkedet igen. Der er øvet en ganske betydelig indsats på dette felt. Tusinder er kommet i arbejde i kraft af disse regler. Dermed være naturligvis ikke sagt, at der i det rent tekniske apparat ikke kan være sket ting, som ikke er helt tilfredsstillende, og jeg skal da gerne kigge nærmere på spørgsmålet om de skemaer, der anvendes. Jeg synes i og for sig ligesom hr. Chr. Madsen, at tiden er løbet fra at stille spørgsmål af den karakter, der her er tale om, som f. eks. om den enkelte arbejdsløse er drikfædig eller ej. Vi er ikke uenige herom.

Hr. Chr. Madsen siger videre, at han gerne ser, at der bliver tale om en strukturændring og et fælles kontingent, men det kunne dog meget vel tænkes, at arbejdsløsheds-kasserne ønskede at bygge på andre principper, at det samfundsmæssigt over for den enkelte kasse og dens medlemmer var hensigtsmæssigt at bygge på principper, hvorefter man fik en ydelse, som stod i relation til indtægten inden for det pågældende område. Det er jo bl. a. spørgsmålet om, hvorvidt man skal gå ind for sådanne principper, der i øjeblikket drøftes i det nedsatte udvalg.

Jeg skal ikke gå ind i en mere indgående

[Arbejdsministeren.]

diskussion om det sidste problem, hr. Chr. Madsen rejste, nemlig spørgsmålet om, at der politisk skabes arbejdsløshed. I 1964 havde vi beskæftigelsesmæssigt set et rekordår her i landet. For året som helhed var der en arbejdsløshedsprocent på 2,5, og heri var inkluderet alle dem, som kun var på vej fra ét job til et andet. Der var andre, der var under uddannelse, og nogle var lige omkring folkepensionsalderen. Det var en rekord, vi nåede frem til, og selv om vi i 1965 allerede i november kom ud for en helt ekstraordinær vinter med op til 20 graders frost og sne, som stoppede hundreder og atter hundreder af udenørsarbejder ud over landet — en arbejdsløshed, som i særlig grad ramte de ikke-faglærte og visse grupper af byggefagets arbejdere — har vi alligevel for året 1965 slået rekorden for 1964. Vi har for hele 1965 en arbejdsløshedsprocent på 2. Det, at vi har fået denne ekstraordinære vinter, har — selv om der jo også, når talen er om udjævning af sæsonbeskæftigelse, er sket en hel del — bevirket, at der ligesom opsamles et efterslæb i disse måneder, hvilket igen betyder, at vi må regne med, at der bliver tale om en meget høj beskæftigelse, så snart vinteren slipper sit tag i standsningen af disse arbejder.

Chr. Madsen: Jeg har et par bemærkninger at gøre med hensyn til det nedsatte udvalg. Arbejdsministeren siger nemlig, at han er nødt til at tage visse hensyn til det siddende udvalg, men at han har presset meget på for at få resultater frem. Hvor lang tid skal et sådant udvalg sidde? Det afhænger naturligvis af, hvor stor arbejdsopgaven er, men det kan dog ikke være sådan, at man ikke, blot fordi der sidder et udvalg angående et bestemt område, her i folketinget kan komme videre frem, kan stille forslag, som det er nødvendigt at stille, altså i dette tilfælde få arbejdsløshedsunderstøttelsen noget højere op.

Selv om alle partier går uden om problemet som katten om den varme grød, tror jeg nemlig, at alle inderst inde må indrømme over for sig selv, at denne arbejdsløshedsunderstøttelse er et elendigt foretagende. Det kan mennesker ikke lave af. Man tør blot ikke tage de tilstrækkelig

drastiske skridt til at få de gældende arbejdsløshedsunderstøttelsessatser forhøjet, så de står i nogenlunde ordentligt forhold til det, der foregår. Man har altså den undskyldning — og det er vel det, man bedøver sig selv mere eller mindre med — at der sidder et udvalg, og dette udvalg har en hel masse opgaver, sagen er vanskelig, tiden må gå, og udvalget må have tid til at gennemløbe det hele, før man overhovedet kan komme så vidt, at man kan forhøje en arbejdsløshedsunderstøttelse til folk, der i dag ikke kan eksistere af det, de får udbetalt.

Skulle det ikke være nok for et sådant udvalg? Man skulle jo synes det, hvis de mennesker har noget af en samvittighed. Når de opdager, at arbejdsløshedsprocenten stiger kolossalt her i landet, skulle man jo synes, at de kunne få den idé at tage noget ud af udvalget, at henstille til arbejdsministeren og folketinget, at man uden at ødelægge det program, der er opstillet i udvalget, i hvert fald i første omgang forhøjer understøttelserne med et sådant beløb, at de mennesker kan leve. Så kunne man se på bagatellerne bagefter og få det hele indpasset i en nogenlunde fornuftig lov og tage sig den nødvendige tid dertil.

Jeg kan ikke tænke mig andet, end at de mennesker må have den tankegang og den opfattelse, når arbejdsløshedstallet i det nordjyske område siden oktober måned er steget fra 5,8 pct. til i hvert fald visse steder 75 pct. Nu ved jeg godt, at det er vinteren, der har lukket de fleste arbejdspladser, men det var alligevel kreditstramningen, der startede det hele; det ved arbejdsministeren, og det ved alle her i folketinget. Arbejdsløsheden blev tydeligt mærkbar, da kreditstramningen begyndte at øve sin virkning omkring september-oktober; det har vi været inde på i spørgetiden, og arbejdsministeren har modtaget deputationer i den anledning. Men det spørgsmål, jeg her rejser, er: skal dette udvalg spørre vejen for, at der kan gennemføres en fornuftig lovgivning, der virker sådan, at de arbejdsløse kan få en understøttelse, der er betydelig højere end den, de får nu?

Hvad arbejdsministerens lovforslag angår, er der ikke én kroners fremskridt i dette. Der er ikke én krone mere at hente i det forslag; ja, der er ikke én øre mere at hente

[Chr. Madsen.]

i det. Der står både i fremsættelsen og i bemærkningerne til lovforslaget, at man rykker en regulering frem, som skulle finde sted 2 måneder senere; en regulering, der skal foretages pr. 1. april 1966, sker i stedet for fra den 1. februar 1966. Denne fremrykning motiverer man med, at pristalsreguleringen i medfør af arbejdsløshedslovgivningen er meget langsomt virkende; den kommer 12 måneder efter den almindelige prisstigning. Nu må man jo huske på, at når der sker prisstigninger på grund af, at folketinget vedtaget afgiftsforhøjelser, så gør socialministeren det rigtige: han kommer med lovforslag, der siger, at der skal ydes kompensation over de sociale love, men det sker ikke, hvad arbejdsløshedslovgivningen angår; de arbejdsløse får ikke kompensation, så snart der vedtages lovforslag om afgiftsforhøjelser. Kompensation skal for de arbejdsløses vedkommende hentes 12 måneder efter, at det er sket. De afgiftsforhøjelser, som vi har talt om i den uge, vi er inde i, får man over arbejdsløshedsloven først erstatning for efter den 1. april 1967. Folketinget har også vedtaget, at der skal ske huslejeforhøjelser fra 1. april 1967; disse huslejeforhøjelser kommer først til at indvirke på arbejdsløshedsunderstøttelsen fra den 1. april 1968. Der er mange, mange andre af den slag ting, vi vedtager her i folketinget; enhver kender dem.

Nu bryder man princippet; nu skal de arbejdsløse ikke vente 12 måneder, før de får erstatning. Men hvad vil man gøre den 1. april 1967? Så bliver man jo nødt til at bryde princippet igen; så tror jeg ikke på, at man kan klare sig med kun at afkorte ventetiden med 2 måneder, altså sørge for, at der bliver 10 måneders ventetid i stedet for 12; så tror jeg man kommer til at se på problemet på en helt anden måde; så skal man nok ned på i hvert fald 6 måneders ventetid.

Alt taget i betragtning kan der altså ikke være én krone, ikke ti øre at hente i ministerens lovforslag; der er ingenting. Der kan vel kun siges om det, at man forsøger på at gøre en uret nogenlunde god igen; andet er der ikke i det, hvis det skal vurderes nøgternt.

Arbejdsministeren omtalte kontrolbestemmelserne i lovens § 10, stk. 4. Dem har jeg ikke særlige bemærkninger til. Hvis denne

kontrol udøves på den rigtige måde af kyniske folk og efter andre spørgeskemaer end dem, vi har nu, er det ganske klart, at det har sin værdi at få undersøgt den enkelte arbejdsløses forhold, og dér har vi jo også tilladt os at foreslå ændringer; det er da ikke alene et spørgsmål om at undersøge den enkeltes forhold, hvad angår sygdom og eventuel invaliditet; der kan også være tale om, at der skal sættes revalidering ind, hvorfor vi foreslår „revalidering og omskoling“ indføjet.

Til slut vil jeg gøre et par bemærkninger om „den politiske arbejdsløshed“. Den er omtalt i bemærkningerne til vort lovforslag, og jeg har talt om det før og skal ikke sige ret meget mere om det. Men der er altså noget, der hedder politisk arbejdsløshed, som forårsages af økonomiske foranstaltninger, folketinget gennemfører forslag om; det sidste eksempel, vi havde derpå, var kreditstramningen. Der må ydes erstatning for en sådan politisk arbejdsløshed, og det er det, der er grundlaget for vort lovforslag. Arbejdsministeren sagde, at i 1965 havde vi den laveste arbejdsløshed i gennemsnit, vi var helt nede på 2 pct., og det er da noget, vi alle sammen kan glæde os over. Ja, det med arbejdsløsheden tales der jo meget om her i folketinget, og der tales meget om den høje beskæftigelse. Der er jo også høj beskæftigelse, men man glemmer bare, at i visse områder af landet har der aldrig været denne høje beskæftigelse, dér har der altid været en meget høj arbejdsløshedsprocent. Nu er det helt forrykt i øjeblikket. Alting samler sig sammen om at bevirke, at folk ikke kan komme på arbejde. Jeg har sagt, at der er steder i Nordjylland med en arbejdsløshedsprocent på 75, ja, på over 75. Det må efter min mening stemme folketinget til eftertanke, til at forstå, at der på dette område må gøres noget; og indtil man får samlet sig sammen til at gøre noget effektivt, er det vel ikke mere end rimeligt, at de mennesker, der drejer sig om, forlanger erstatning for tabt arbejdsfortjeneste.

Arbejdsministeren (*Erling Dinesen*): Jeg skal først gøre et par bemærkninger til det sidst af hr. Chr. Madsen fremførte om de særlige arbejdsløshedsproblemer i Nordjylland. Jeg fik den opfattelse, at

[Arbejdsministeren.]

hr. Chr. Madsen mente, at der ikke var gjort noget. Jeg vil gerne heroverfor sige, at jeg tror ikke, der på noget tidligere tidspunkt er gjort så meget, som der er gjort i de sidste 3-4 måneder, netop for det nordjyske område; det kan ikke være hr. Chr. Madsen ubekendt. At det ikke har fået den tilsigtede virkning, skyldes forhold, som hverken hr. Chr. Madsen, regeringen eller noget parti her i folketinget har noget ansvar for.

Hr. Chr. Madsen fastholder, at der ikke er tale om én krone mere til de arbejdsløse, men der er stadig væk uanset dette postulat tale om 9 mill. kr. mere til de arbejdsløse i februar og marts måned, og jeg kan ikke se, hvilket formål det skal tjene at forsøge på at skjule dette.

Der er jo ikke tale om, at disse satser reguleres på basis af pristallet, men under hensyn til lønudviklingen på arbejdsmarkedet. Det har betydet væsentlige forbedringer i forhold til den tidligere reguleringsform. At det sker lidt sent, er jeg helt enig i, og det er en af de opgaver, vi må have klaret i forbindelse med det fremtidige arbejde. Der er ikke tale om, at det udvalg, som er nedsat, skal spærre vejen for fremskridt på dette felt og andre felter. Der er tale om, at udvalget skal berede vejen for, at vi så hurtigt som muligt kan få disse fremskridt hjem.

(Kort bemærkning).

Chr. Madsen: Jeg ved da godt, at der er gennemført en ordning for Nordjylland; det har jeg jo ikke bestridt, jeg har ikke sagt spor om det. Når jeg siger, jeg ved godt, at der er gennemført foranstaltninger vedrørende problemerne i Nordjylland, ja, så ved jeg ikke mere, end hvad der er meddelt her i folketinget, men der er jo også meddelt en hel del ting. Vi kommer vel tilbage til, at der skal meddeles noget mere om, hvad der skal ske med arbejdsløsheden i Nordjylland. Men derom tror jeg ikke der kan være så store stridigheder.

Derimod kan der nok være lidt mere strid med hensyn til de penge, som de arbejdsløse nu får ved at fremskynde reguleringen fra 1. april til 1. februar. Jeg kan med min bedste overbevisning ikke se

andet, end at de arbejdsløse kun får en pristalsregulering, som de var berettiget til for 12 måneder siden, når der er gået 10 måneder. Er der noget særligt at råbe hurra for? Jeg kan ikke se det. Jeg mener da, man burde have sagt: ja, den erstatning skulle de jo have haft for længst; hvad er det for nogle tåbelige pristalsreguleringsordninger, vi har? Når priserne stiger ganske kolossalt i sådanne perioder, må de arbejdsløse jo komme bagefter; hvad kan vi gøre for at fremskynde disse pristalsreguleringer til perioder langt under 10 måneder? Det er det, der er mit problem i den sag. Jeg kan slet ikke se, at der er alt det at tage med i betragtning, som arbejdsministeren mener, når man diskuterer dette. Der er ikke noget efter min mening.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagenes overgang til anden behandling
vedtoges uden afstemning.

Formanden: Efter de faldne udtalelser foreslår jeg, at de to lovforslag henvises til et udvalg på 17 medlemmer. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg dette som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Da der foreligger indstilling fra grupperne, skal jeg allerede i indeværende møde lade foretage valg af det udvalg, som det nu blev besluttet at nedsætte.

Man gik altså til:

Valg af 17 medlemmer til et udvalg angående:

Forslag til lov om ændring af regulerings-tidspunktet for arbejdsløshedsunderstøttelse i 1966

og

forslag til lov om ændringer i lov om arbejdsanvisning og arbejdsløshedsforsikring m. v. (Vedrørende forhøjelse af ydelser m. v.) [af Chr. Madsen m. fl.]

Valgt blev: *Bladt, Grete Hækkerup, Lund Jensen, Anker Jørgensen, Evald Kristensen, Helge Nielsen, Poul Nilsson, Søgaard, Søren Andersen, Søren Jensen, Jacob Sørensen, Skov Thulesen, Asger Jensen, Ninn-Hansen, Adolph Sørensen, Svend Haugaard og Chr. Madsen.*

Den sidste sag på dagsordenen var:

Valg af 1 medlem og 1 stedfortræder til landsnævnet for børne- og ungdomsforsorg (i stedet for fru Sofie Pedersen og fru Gertie Wandel).

(Jfr. tidenden sp. 2727).

Valgt blev: Den hidtidige stedfortræder *fru Dorthea Petersen* med ny stedfortræder *fru Camma Larsen-Ledet* og *fru Clara Munck* som stedfortræder for *Søren Andersen*.

Formanden: Der er ikke mere på dagsordenen.

Folketingets næste møde afholdes torsdag den 3. februar kl. 14 med følgende dagsorden:

1) *Første behandling af:*

Forslag til folketingsbeslutning om privat finansiering af en fast forbindelse over Store-Bælt [af Ninn-Hansen m. fl.].

2) *Første behandling af:*

Forslag til folketingsbeslutning vedrørende de af den internationale arbejds-konference i Genève i året 1964 vedtagne forslag til ændringer i Den internationale Arbejdsorganisations statut. (Om medlemskab og om konventioners gennemførelse).

Angående folketingets arbejde fredag den 4. marts henviste formanden til den omdelte ugeplan.

Mødet hævet kl. 11³⁰.

57. møde.

Torsdag den 3. februar kl. 14.

Formanden: I skrivelse af gårs dato meddeler justitsministeren, at han ønsker skriftligt at fremsætte:

Forslag til lov om ændring i lov om køb på afbetaling.

I skrivelse af 31. f. m. meddeler ministeren for offentlige arbejder, at han ønsker skriftligt at fremsætte:

Forslag til lov om erhvervelse af Gedserbanen.

Medlem af folketinget *Axel Kristensen* har meddelt mig, at han ønsker til ministeren for offentlige arbejder at stille følgende spørgsmål:

„Vil ministeren oplyse, om det er rigtigt, at den i bladene omtalte „overlevelsesplan 70“ for lufthavnen på Amager går ud på at udvide lufthavnen på en sådan måde, at væsentlige dele af bebyggelsen i St. Magleby — bl. a. skolen, kirken og rådhuset — skal jævnes med jorden?“

Spørgsmålet vil blive optaget på dagsordenen for tingets førstkommende spørgetid.

Medlem af folketinget *Gottschalck-Hansen* har meddelt mig, at han ønsker til finansministeren at stille følgende spørgsmål:

„Agter ministeren at fremsætte forslag til lov om ændring i loven om gave- og arveafgift, således at arveafgiften af fast ejendom indtil udgangen af finansåret 1966-67 beregnes på grundlag af den 12. alm. vurdering?“

Spørgsmålet vil blive optaget på dagsordenen for tingets førstkommende spørgetid.

Efter at næstformand *Robert Sørensen* hverv som midlertidigt medlem af folketinget er ophørt, har vedkommende gruppe i hans sted udpeget *Sogaard* til at indtræde i udvalget angående forslag til lov om ændringer i lov om garantier eller lån til bygning af mindre fragtskibe og *Poul Dalsager* til at indtræde i udvalget angående forslag til lov om ændring af lov om økonomisk samordning. De pågældende er herefter valgt.